

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 – ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Τίτλος μαθήματος	Συνταγματικό Δίκαιο			
Κωδικός μαθήματος	LAW-101			
Τύπος μαθήματος	Υποχρεωτικό			
Επίπεδο	1^{ος} Κύκλος (Πτυχίο)			
Έτος /Εξάμηνο	1 ^{ον} /Α			
ECTS	6	Διαλέξεις/ εβδομάδα	3 ώρες ανά εβδομάδα	Εργαστήρια/ εβδομάδα
Σκοπός και στόχοι μαθήματος	<p>Οι βασικοί στόχοι του μαθήματος είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η εισαγωγή και η κατανόηση της θεωρίας του Συνταγματικού δικαίου, τις ιστορικές του καταβολές μέσω του κινήματος του συνταγματισμού μέχρι σήμερα. • Κατανόηση θεμελιωδών αρχών του συνταγματικού δικαίου: διάκριση των εξουσιών και θεσμικά αντίβαρα, κράτος δικαίου, συντακτική και αναθεωρητική εξουσία, λαϊκή κυριαρχία, λειτουργικότητα και αρμοδιότητα των κρατικών οργάνων. • Κατανόηση των μορφών οργάνωσης του Κράτους και των πολιτευμάτων: ενιαίο κράτος, ομοσπονδιακά και συνομοσπονδιακά κράτη, προεδρικά και κοινοβουλευτικά συστήματα και συναφή μορφές. • Συγκριτική προσέγγιση μεταξύ των μορφών διαφόρων Συνταγμάτων και του εντοπισμού των πολιτειακών και άλλων χαρακτηριστικών τους. • Την αντίληψη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του Κυπριακού Συντάγματος ως δοτό σύνταγμα σε συνάρτηση με την ιστορική εξέλιξη του και την εφαρμογή του δικαίου της ανάγκης με επίκεντρο τη θεμελιακή απόφαση στην υπόθεση «Ιμπραχίμ». • Κατανόηση της διαδικασίας παραγωγής κανόνων δικαίου και του συστήματος ελέγχου της συνταγματικότητας των νόμων όπως έχει διαμορφωθεί στα κυπριακά δεδομένα. Εξέταση των διαφόρων συστημάτων ελέγχου της συνταγματικότητας των νόμων. • Η διαδικασία τροποποίησης του Κυπριακού Συντάγματος σε συνάρτηση με το δίκαιο της ανάγκης. 			

	<ul style="list-style-type: none"> • Την επίδραση του δικαίου της ευρωπαϊκής ένωσης στην κυπριακή συνταγματική τάξη. Η θέση του ευρωπαϊκού δικαίου στην κυπριακή έννομη τάξη. • Βασικά στοιχεία του τρόπου λειτουργίας των τριών εξουσιών, ήτοι της νομοθετικής, εκτελεστικής και δικαστικής εξουσίας. 		
Μαθησιακά αποτελέσματα	<p>Με την ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής αναμένεται να είναι σε θέση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να γνωρίζει τα βασικά θεωρητικά στοιχεία και αρχές του συνταγματικού δικαίου. • Να έχει την ικανότητα να μπορεί να αναγνωρίζει και να εξετάζει διάφορες συνταγματικές θεωρητικές προσεγγίσεις, μέσω σύνθετης κριτικής σκέψης. • Να κατανοήσει τις βασικές δομές και χαρακτηριστικά του κυπριακού Συντάγματος όπως το δικοινοτικό χαρακτήρα οργάνωσης του και το προεδρικό σύστημα σε σύγκριση με ανάλογα συστήματα. • Να μπορεί μέσω κριτικής ανάλυσης να προβαίνει σε ερμηνεία των συνταγματικών κανόνων. • Να μπορεί να αναπτύξει κριτική σκέψη για το τρόπο λειτουργίας των συνταγματικών κανόνων και την εν γένει λειτουργία του Κυπριακού Συντάγματος. • Να μπορεί να κατανοήσει το τρόπο λειτουργίας του δικαίου της ανάγκης στην κυπριακή συνταγματική τάξη. • Να μπορεί, με βάση τις αρχές του συνταγματικού δικαίου, να αξιολογεί συγκεκριμένα ζητήματα και προβληματικές που ανακύπτουν από την εφαρμογή των συνταγματικών κανόνων. • Να αναγνωρίζει και να κατανοεί τη διαδικασία παραγωγής κανόνων δικαίου στη κυπριακή έννομη τάξη καθώς και το τρόπο λειτουργίας των πρωτογενών οργάνων του Κράτους. 		
Προαπαιτούμενα	Δεν Εφαρμόζεται	Συναπαιτούμενα	Δεν Εφαρμόζεται
Περιεχόμενο μαθήματος	<p>Η διάρθρωση του μαθήματος γίνεται σε τρεις ενότητες: 1) η πρώτη αφορά την γενική θεωρία του συνταγματικού δικαίου, θεμελιώδεις αρχές, μορφές πολιτευμάτων και συστήματα οργάνωσης του Κράτους, 2) η δεύτερη εστιάζει στα βασικά χαρακτηριστικά του κυπριακού συντάγματος, τις δομές του, την ιστορική του πτυχή και το δίκαιο της ανάγκης και 3) η τρίτη εξετάζει τις βασικές λειτουργίες των άμεσων οργάνων του Συντάγματος, όπως τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και το υπουργικό Συμβούλιο, τη Βουλή των Αντιπροσώπων και το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο ως επίσης και τους ανεξάρτητους αξιωματούχους.</p> <p>Ενότητα Α.</p> <p>Κύρια γνωρίσματα του συνταγματικού δικαίου.</p>		

	<p>Συστατικά στοιχεία του Κράτους, έννοια του πολιτεύματος και μορφές κρατικής οργάνωσης.</p> <p>Παραγωγή και μεταβολή του Συντάγματος.</p> <p>Εξέταση βασικών εννοιών του συνταγματικού δικαίου όπως, κράτος δικαίου, διάκριση των εξουσιών, λαϊκή κυριαρχία, λειτουργικότητα και αρμοδιότητα των κρατικών οργάνων.</p> <p>Ενότητα Β</p> <p>Πηγές του Κυπριακού Συνταγματικού δικαίου, η έννοια του δοτού συντάγματος και η αρχή του δικαίου της ανάγκης.</p> <p>Η επίδραση του ευρωπαϊκού δικαίου στο Κυπριακό Σύνταγμα</p> <p>Ιστορική αναδρομή του Κυπριακού Συνταγματικού Δικαίου</p> <p>Ενότητα Γ.</p> <p>Τρόπος συγκρότησης και λειτουργίας της εκτελεστικής εξουσίας</p> <p>Ο τρόπος συγκρότησης και λειτουργίας της Βουλής των Αντιπροσώπων και η διαδικασία παραγωγής κανόνων δικαίου.</p> <p>Ερμηνεία και έλεγχος συνταγματικότητας των νόμων. Ο ρόλος του Ανώτατου Συνταγματικού Δικαστηρίου.</p> <p>Διαδικασία τροποποίησης του Συντάγματος</p> <p>Ανεξάρτητοι αξιωματούχοι</p>
<p>Μεθοδολογία διδασκαλίας</p>	<p>Διαλέξεις με τη βοήθεια διαφανειών και με ενθάρρυνση της ενεργητικής συμμετοχής και του διαλόγου, εργασίες και παρουσιάσεις.</p> <p>Ανάλυση σχετικών αποφάσεων των Κυπριακών Δικαστηρίων και σχετικών δικαστηρίων άλλων δικαιοδοσιών.</p> <p>Μελέτες περίπτωσης/παραδείγματα</p>
<p>Βιβλιογραφία</p>	<p>Κόμπος, Κ., Κυπριακό Συνταγματικό Δίκαιο: Θεωρία, Οργάνωση και Πράξη (Νομική Βιβλιοθήκη, Αθηνά 2021)</p> <p>Aimilianides A.K., Constitutional Law in Cyprus (Kluwer International Law 2024)</p> <p>Λοΐζου, Α., Σύνταγμα Κυπριακής Δημοκρατίας (Λευκωσία 2001)</p> <p>Αιμιλιανιδης, Α., Η Υπέρβαση του Κυπριακού Συντάγματος (Σάκκουλα, 2006)</p> <p>Α. Αιμιλιανίδης/Χ. Παπαστυλιανός/Κ. Στρατηλάτης, Η Κυπριακή Δημοκρατία και το Δίκαιο της Ανάγκης (Σάκκουλας 2016)</p>

	<p>Kombos, C., <i>The Doctrine of Necessity in Constitutional Law</i> (Sakkoulas, Athens - Thessaloniki, 2015)</p> <p>P. Polyviou, <i>Cyprus on the Edge. A Study in Constitutional Survival</i> (Nicosia, 2013).</p> <p>Polyviou P., <i>The Case of Ibrahim, the Doctrine of Necessity and the Republic of Cyprus</i> (Nicosia, 2015).</p> <p>Κ. Γ. Τορναρίτης, <i>Το πολιτειακόν δίκαιον της Κυπριακής δημοκρατίας</i> (Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών, Λευκωσία 1982).</p> <p>Χ. Λοττίδης, <i>Το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας, η πολυπλοκότητα του και η ανεπιτυχής προσπάθεια αναθεώρησής του, το 1963</i> (Σάκκουλας 2009).</p> <p>Ε. Βενιζέλος, <i>Μαθήματα Συνταγματικού Δικαίου, Νέα Έκδοση</i> (Σάκκουλας 2021).</p> <p>Π.Μ. Παντελής, <i>Εγχειρίδιο Συνταγματικού Δικαίου</i> (Λιβάνης 2020).</p> <p>I. Kareklas, <i>Constitutional Law and Federations</i> (Lexington Books 2021).</p> <p>E. Chemerinsky, <i>Constitutional Law</i> (Aspen Publishing 2024)</p>
Αξιολόγηση	<p>Εργασία: 20%</p> <p>Ενδιάμεση εξέταση 20%</p> <p>Συμμετοχή: 10%</p> <p>Τελική εξέταση 50%</p>
Γλώσσα	<p>Ελληνικά</p>